

Secțiunea 1. Olimpismul și mișcarea olimpică. Aspecte filosofice, socioeconomice, juridice și manageriale ale culturii fizice

Секция 1. Олимпизм и олимпийское движение. Философские, социально-экономические, правовые и управленческие аспекты физической культуры

Section 1. Olympism and the Olympic movement. Philosophical, socio-economical, legal and managerial aspects of physical culture

EDUCAȚIA FIZICĂ ȘI SPORTUL, MIJLOACE DE INFLUENȚARE ȘI FORMARE A CARACTERULUI UMAN

Antoșciuc Irina,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *Current search on physical education and sport demonstrates convincingly that the majority of sports and sporting activities leading to improving physical, psychological and social development of young people, adults and the elderly. In sedentary societies, physical education and sport are an important social instrument capable of helping with the acquisition of motor skills needed for a healthy and harmonious life.*

Keywords: *physical education, sport, move, sports activities*

Introducere. În societatea modernă sportul ocupă un loc important, fiind tot mai mult practicat și privit. Sportul nu este doar o activitate școlară sau de timp liber, este și o profesie cu o importanță din ce în ce mai mare în societate și contribuie, la dezvoltarea rolului său social. În afara aspectului de îmbunătățire a sănătății cetățenilor, sportul are o dimensiune educațională și un rol social, cultural și de recreere. Rolul social al sportului poate sprijini și consolida relațiile externe ale Republicii Moldova.

Educația fizică și sportul sunt considerate a fi mijloace de influențare și formare a caracterului uman vizînd corectitudinea, modestia, curajul și lucrul în echipă. Individul dobîndește abilitatea de a-și adapta atitudinile, deprinderile și regulile asimilate în activitatea sportivă la specificul altor activități din domenii diferite [1]. Efectul socializator, de comunicare al activităților fizice și sportului generează o multitudine de efecte pozitive asupra mai multor categorii de beneficiari.

Cultura fizică reprezintă în concepția lui Georgescu Forin (1998) o componentă a organismului social, „un fenomen fără de care societatea nu poate fi concepută. Cultura fizica este o componentă, poate chiar domeniu, de mare complexitate a culturii universale care sintetizează categoriile, instituțiile, legitățile și bunurile materiale create pentru valorificarea exercițiului fizic [5].

Obiectivul general al cercetării a fost de a reflecta rolul educației fizice și sportului în formarea caracterului uman, tendințele privind atitudinea și preferințele studenților față de activitățile fizice sportive, felul în care aceștia își petrec timpul liber (lectură, participarea la evenimentele culturale, lucrul în echipă excursii/drumeții, urmărirea de programe TV sau desfășurarea unor activități pe calculator etc.).

Obiectivele specifice au constat în determinarea probelor sportive practicate, a acțiunilor preferate în care doresc să fie implicați, locul unde se desfășoară activitățile, frecvența și

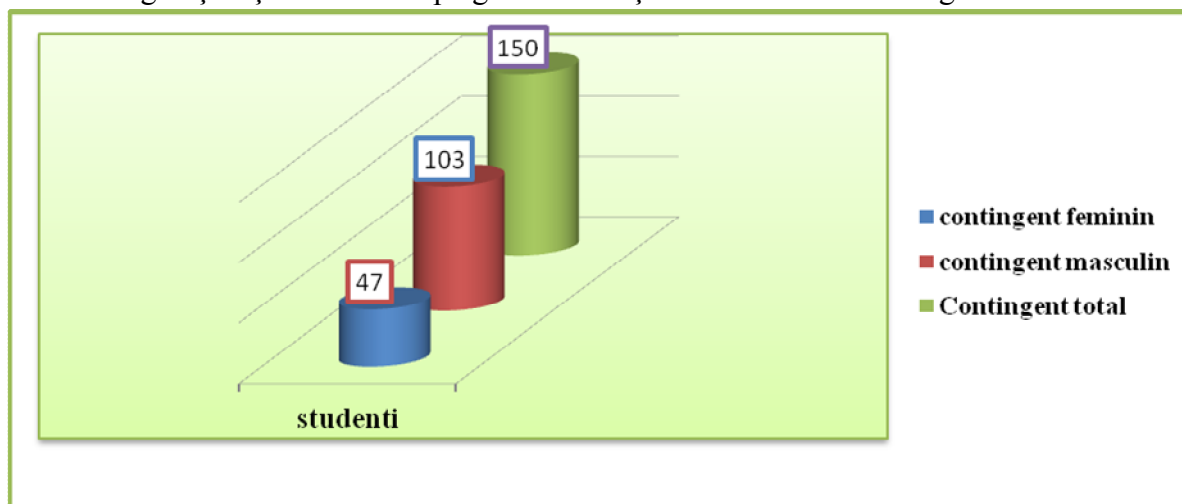
durata acestora.

Totodată, am monitorizat dacă există o conexiune între educație fizică și sport și formarea caracterului la aceștia între starea de sănătate a indivizilor, dar și între practicarea activităților fizice și starea de fericire percepută/declarată.

Itemii chestionarului au fost construiți în scopul atingerii acestor obiective.

Chestionarul sociologic s-a realizat pe un lot de 150 de studenți de la facultățile și catedrele de specialitate ale universității de profil, validându-se în final în 138 de chestionare. Eșantionul de studenți a fost împărțit în 5 grupe a câte 30 de persoane și a cărei reprezentativitate am considerat că acoperă scopurile cercetării.

Configurația eșantionului după genul subiecților este reflectată în Figura 1.

Figura 1. Configurația eșantionului după genul subiecților

Din datele cercetării noastre a reieșit că în ceea ce privește relațiile personale din cadrul grupurilor formate, fiecare student a venit în echipă cu setul propriu de valori și sugestii. Aceștia generează și influențează relațiile dintre membrii echipei și cei dinafara ei (inclusiv facultatea).

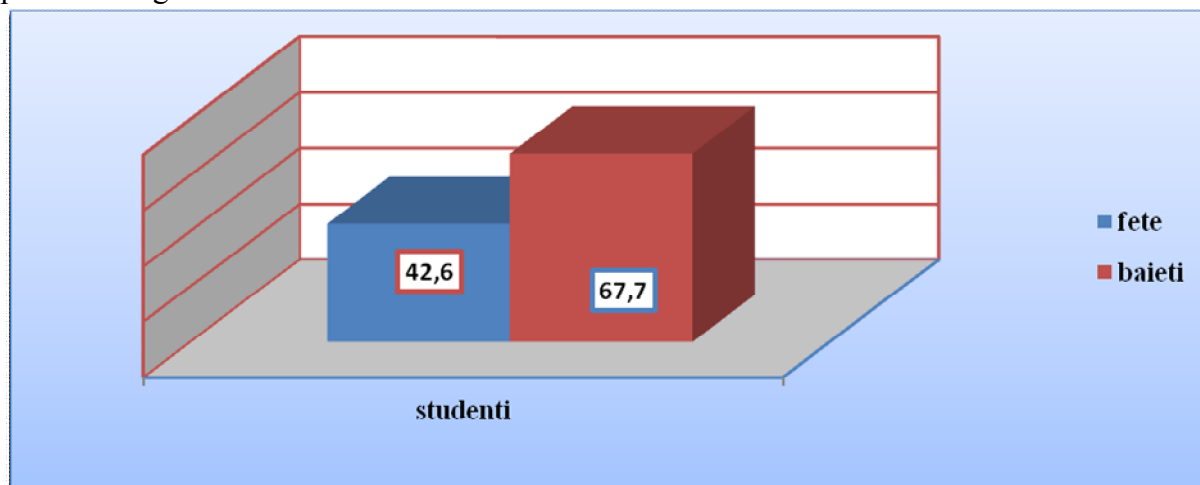
De asemenea, menționăm că echipele au în mod normal membri cu abilități complementare și generează sinergie printr-un efort coordonat care permite fiecărui membru să își maximizeze calitățile și să-și minimizeze slăbiciunile. Totodată, considerăm că dimensiunea echipei și compoziția ei după gen afectează procesele și rezultatele sportive obținute în urma desfășurării activităților sportive.

Dintre respondenții grupurilor, 42,6 % dintre fete și 67,7% dintre băieți menționează că sportul practicat în mod individual sau colectiv în general a contribuit la modelarea comportamentului în societate, la dobândirea unor atitudini, valori, deprinderi și reguli (pe care le-au învățat în sport) ce au putut fi transferate și manifestate în alte sfere sociale (Figura 2).

Studiul mișcării fizice a reprezentat dintotdeauna un domeniu de investigare pentru științele educației, un domeniu prea puțin investigat de științele sociale, dacă ne referim la domeniul comunicării prin sport [3].

Explorând acest aspect în cercetarea noastră cu privire la determinarea importanței sportului în rezolvarea conflictelor și bruiajelor legate de comunicarea sportivă în cadrul grupurilor, am putut constata că, cel puțin la nivelul sporturilor individuale, sportivul se poate exprima pe sine însuși. Dincolo de dependența sa de a executa anumite mișcări la un anumit

nivel, în funcție de dezvoltarea sa motrică, se diferențiază posibilitatea executării acestor mișcări sub anumiți parametri calitativi care vizează expresivitatea sau relevanța trăsăturilor psihofiziologice ale individului.

Figura 2. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la influența sportului asupra comportamentului și la formarea unor atitudini, valori, deprinderi

Din cele prezentate mai sus rezultă că orice mișcare fizică poate constitui o expresie a capacității de comunicare. Literatura de specialitate pune accent pe „limbajul trupului”, pe expresivitatea și relevanța limbajului non-verbal în relațiile interumane, inclusiv a celor implicate în competițiile sportive [4].

Teoria comunicării afirmă că individul poate comunica cu sine sau în cadrul diferitelor grupuri sociale.

În acest context, putem afirma că exercițiile fizice și sportul acționează ca mijloace, în moduri specifice, la relaționarea individului cu sine și cu membrii colectivității în care se desfășoară activitatea competițională.

Din datele acumulate putem observa că fetele par să prefere mai mult alte activități fizice de loisir (plimbări, excursii) – 74,9%, decât băieții, care tind spre practicarea activităților sportive (fotbal, baschet, ciclism etc.) – 89,1%.

Pe parcursul cercetării noastre s-a evidențiat faptul că în activitatea sportivă și în scopul dezvoltării armonioase a tuturor structurilor de personalitate ale studenților/sportivilor prin intermediul antrenamentului și al competiției sportive pentru antrenor/profesor de educație fizică și sport, obiectul preocupărilor sale constante trebuie să fie: corpul (sano), intelectul (aptitudinile) și temperamentul (afectivitatea, motivația, caracterul) [2].

Pentru a obține rezultate sportive un antrenor trebuie să stăpânească temeinic numeroase și variate cunoștințe de specialitate – de pedagogie și psihologie, să aibă o cultură pedagogică și o înaltă competență profesională. Astfel, pentru a răspunde acestor solicitări, studentul/sportivul și profesorul/antrenorul trebuie să-și pună în valoare toate structurile personalităților și anume:

a) sano, corpul cu aptitudinile sau resursele lui fizice și senzoriale: forța, viteza, îndemânarea, agilitatea, rezistența, randamentul organelor de simț;

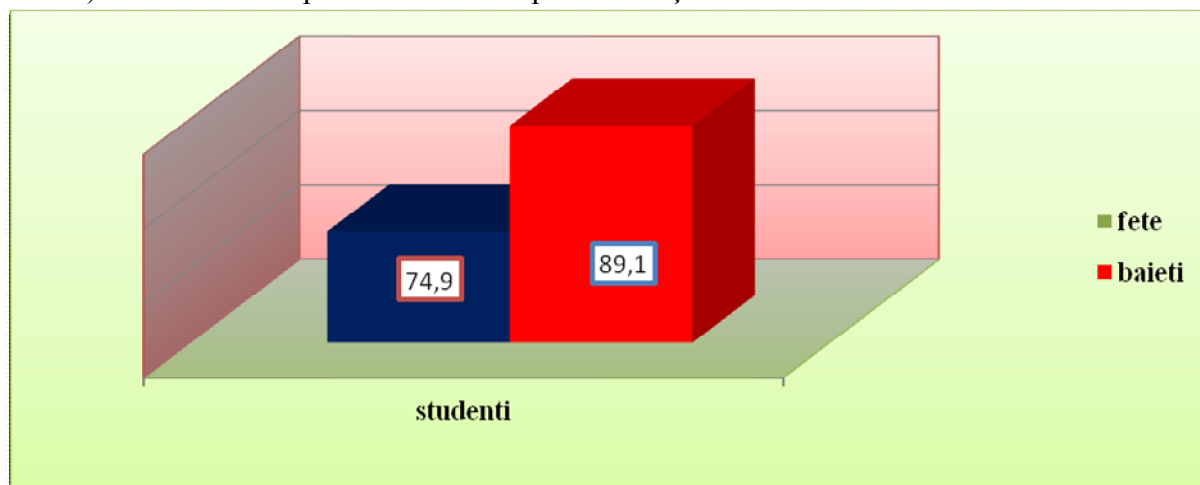
b) aptitudinile intelectuale caracterizate prin calitatea proceselor mentale. Tot ce s-a acumulat în memorie, inclusiv capacitatea de a folosi creator, gândit, materialul teoretico-tactic respectiv.

c) afectivitatea și temperamentul: totalitatea emoțiilor – factor care ține în mare măsură

de temperamentul moștenit (ereditar) de către student/sportiv, corelat, potențat sau amplificat de experiența competițională;

d) motivația: totalitatea intereselor, necesităților mai mult sau mai puțin conștientizate;

e) caracterul: componenta morală a personalității.

Figura 2. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la preferințele studenților pentru loisir sau diferite probe sportive

În concluzie, precizăm că motivațiile educației fizice și sportului sunt mijloace de formare a caracterului uman, fiind influențate de aptitudinile intelectuale, afectivitate și temperament, motivație și caracter. Activitățile fizice au un important aspect cultural ce definesc stilul de viață în viitor, astfel, evitând ulterioare probleme legate de sport sau diferite forme de activitate fizică. Scopul fundamental al practicării educației fizice restrânge sentimentul de confort fizic și obținerea unor performanțe, avînd în același timp și posibilitatea de a cunoaște noi personalități, situații, medii.

Referințe bibliografice:

1. Bohumil S., Patriksson G. *Importanța sportului în societate. Raport privind activitatea Consiliului Europei în sport*, 1996.
2. Georghescu, Fl., „Cultura fizica-fenomen social”, Bucuresti, Edit.Tritonic, 1998
3. Dumitrescu A. *Rezumat al tezei de doctor „Sportul de masă mijloc de socializare a studenților”*, Cluj Napoca, 2010.
4. Durkheim E. *Regulile metodei sociologice. – științifică*, București, 1974.
5. <http://www.academia.edu/>

COMPETENȚA TRIBUNALELOR PENTRU ARBITRAJ SPORTIV LA NIVEL NAȚIONAL (RM) ȘI INTERNAȚIONAL

Budevici-Puiu Liliana,

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *The organization and conduct of sports activities are the source of sports disputes or conflicts of economic nature. In sports jurisprudence, mainly in professional sport, disputes are settled by alternative way, through arbitration, conventional means of resolving disputes appeared between the parties. Gathering of the legal conditions on the arbitrability of disputes is the key factor that*